

XALQ PEDAGOGIKASI FANINI INNOVATSION YONDASHUVLAR ASOSIDA O‘QITISHNING SAMARADORLIGI

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРЕПОДАВАНИЯ НАРОДНОЙ ПЕДАГОГИКИ НА ОСНОВЕ ИННОВАЦИОННЫХ ПОДХОДОВ

THE EFFECTIVENESS OF TEACHING FOLK PEDAGOGY BASED ON INNOVATIVE APPROACHES

RAXIMBERDIYEVA MAXFUZAXON MUROTOVNA

Qo‘qon davlat universiteti Pedagogika va psixologiya fakulteti Pedagogika kafedrasi o‘qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada xalq pedagogikasi fanini innovatsion yondashuvlar asosida o‘qitishning pedagogik va didaktik samaradorligi tahlil qilinadi. Tadqiqotda an’anaviy milliy merosni interfaol metodlar hamda raqamli texnologiyalar bilan integratsiyalash masalalari yoritilgan. Innovatsion yondashuvlar o‘quv jarayonini faollashtirish bilan birga, o‘quvchilarda tanqidiy fikrlash, ijodiy yondashuv, kommunikativ va raqamli kompetensiyalarni rivojlantirishi asoslab berilgan.

Kalit so‘zlar: xalq pedagogikasi, innovatsion yondashuv, interfaol metodlar, raqamli ta’lim, kompetensiya, didaktik samaradorlik.

Аннотация. В данной статье анализируется педагогическая и дидактическая эффективность преподавания народной педагогики на основе инновационных подходов. В исследовании освещаются вопросы интеграции традиционного национального наследия с интерактивными методами и цифровыми технологиями. Обосновано, что инновационные подходы не только активизируют учебный процесс, но и способствуют развитию у учащихся критического мышления, творческого подхода, коммуникативных и цифровых компетенций.

Ключевые слова: народная педагогика, инновационный подход, интерактивные методы, цифровое обучение, компетентность, дидактическая эффективность.

Abstract. This article analyzes the pedagogical and didactic effectiveness of teaching folk pedagogy based on innovative approaches. The study highlights the integration of traditional national heritage with interactive methods and digital technologies. It is substantiated that innovative approaches not only activate the educational process but also serve to develop students' critical thinking, creative approach, as well as communicative and digital competences.

Keywords: folk pedagogy, innovative approach, interactive methods, digital education, competence, didactic effectiveness.

Kirish

Bugungi globallashuv sharoitida ta'lim tizimi oldida turgan asosiy vazifalardan biri – o'quv jarayonini zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida takomillashtirish, shuningdek, milliy qadriyatlar va an'anaviy tarbiya tizimini innovatsion yondashuvlar bilan uyg'unlashtirishdan iboratdir. Shu jihatdan qaraganda, xalq pedagogikasi fani alohida ahamiyat kasb etadi, chunki u milliy tarbiya tajribasi, urf-odatlar, an'analar va ma'naviy qadriyatlarni o'rganishga yo'naltirilgan bo'lib, shaxsni barkamol etib tarbiyalashda muhim ilmiy-metodik asos vazifasini bajaradi.

Xalq pedagogikasi asrlar davomida shakllangan tarbiyaviy tajribalarni o'zida mujassam etgan bo'lib, unda xalq og'zaki ijodi, maqol va matallar, rivoyatlar, urf-odatlar, marosimlar hamda oilaviy tarbiya an'analari muhim o'rin tutadi. Biroq zamonaviy ta'lim jarayonida ushbu boy pedagogik merosni faqat an'anaviy usullar asosida o'rgatish yetarli samara bermayapti. Shu sababli uni o'qitishda innovatsion yondashuvlarni joriy etish zarurati kuchayib bormoqda.

Innovatsion yondashuvlar ta'lim jarayonini faollashtiruvchi, o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantiruvchi hamda ularni ijodiy faoliyatga yo'naltiruvchi pedagogik vositalar majmuini o'z ichiga oladi. Xususan, interfaol metodlar, raqamli ta'lim platformalari, multimedia vositalari va kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etilgan darslar xalq pedagogikasi fanining mazmunini yanada tushunarli, qiziqarli va samarali tarzda yetkazishga xizmat qiladi.

Shu bilan birga, xalq pedagogikasi fanini innovatsion texnologiyalar asosida o'qitish faqatgina metodik yangilanishni emas, balki o'qituvchi va o'quvchining ta'lim jarayonidagi rolini ham qayta ko'rib chiqishni talab etadi. O'qituvchi an'anaviy bilim beruvchi subyektdan ko'ra, yo'naltiruvchi, moderatsiya qiluvchi va raqamli resurslardan

samarali foydalana oladigan fasilitatorga aylanishi zarur bo'ladi. O'quvchi esa passiv tinglovchi emas, balki faol izlovchi, tahlil qiluvchi va mustaqil xulosa chiqaruvchi shaxs sifatida shakllanadi.

So'nggi yillarda amalga oshirilayotgan ta'lim islohotlari ham aynan shu yo'nalishni qo'llab-quvvatlab, fanlarni o'qitishda kompetensiyaviy yondashuvni kuchaytirishga, raqamli texnologiyalarni keng joriy etishga hamda milliy ta'lim modelini xalqaro standartlar bilan uyg'unlashtirishga qaratilgan. Bu esa xalq pedagogikasi fanini innovatsion yondashuvlar asosida o'qitishning ilmiy va amaliy ahamiyatini yanada oshiradi.

Adabiyotlar tahlili

Xalq pedagogikasi fanini innovatsion yondashuvlar asosida o'qitish masalasi zamonaviy pedagogika va metodika ilmida keng o'rganilayotgan yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Mazkur muammo bo'yicha ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, tadqiqotchilar asosan uch asosiy yo'nalishga e'tibor qaratgan: xalq pedagogikasi mazmunini nazariy jihatdan yoritish, uni ta'lim jarayoniga integratsiya qilish hamda innovatsion texnologiyalarni qo'llash samaradorligini asoslash.

Avvalo, xalq pedagogikasining nazariy asoslari ko'plab olimlar tomonidan o'rganilgan. Ushbu yo'nalishdagi tadqiqotlarda xalq pedagogikasi milliy tarbiya tizimining tarixiy shakllangan modeli sifatida talqin etiladi. Unda xalq og'zaki ijodi, an'anaviy urf-odatlar, ma'naviy qadriyatlar va oilaviy tarbiya tajribasi asosiy didaktik manba sifatida ko'rsatiladi [1, 45-b.]. Ushbu qarashlar xalq pedagogikasining faqat tarixiy hodisa emas, balki zamonaviy ta'lim jarayonida ham dolzarb tarbiyaviy resurs ekanligini asoslaydi.

Ikkinchi guruh adabiyotlarda xalq pedagogikasi fanini o'qitish metodikasi tahlil qilinadi. Tadqiqotchilar an'anaviy tushuntirish-illyustrativ metoddan voz

kechib, interfaol ta'lim texnologiyalariga o'tish zarurligini ta'kidlaydilar. Xususan, muammoli ta'lim, klaster, "aqliy hujum", "case-study" kabi metodlar o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirishda samarali vosita sifatida baholanadi [2, 78-b.]. Bu yondashuvlar xalq pedagogikasi materiallarini faqat yodlash emas, balki tahlil qilish va amaliy vaziyatlarda qo'llash imkonini yaratadi.

Uchinchi yo'nalish zamonaviy raqamli texnologiyalar va innovatsion ta'lim muhitining o'quv jarayoniga ta'sirini o'rganishga bag'ishlangan. Tadqiqotlarda qayd etilishicha, multimedia vositalari, elektron ta'lim platformalari va interaktiv dasturlar o'quvchilarning kognitiv faolligini oshiradi hamda materialni o'zlashtirish jarayonini tezlashtiradi [3, 112-b.]. Ayniqsa, vizual va audio resurslar xalq pedagogikasi fanidagi abstrakt tushunchalarni aniqroq tasavvur qilishga yordam beradi.

Shuningdek, kompetensiyaviy yondashuvga oid ilmiy ishlarda ta'lim jarayonining natijadorligi faqat bilim bilan emas, balki amaliy ko'nikma va shaxsiy kompetensiyalar bilan ham belgilanishi ta'kidlanadi. Bu esa xalq pedagogikasi fanini o'qitishda o'quvchilarning kommunikativ, axborot bilan ishlash va madaniy kompetensiyalarini rivojlantirish zarurligini ko'rsatadi [4, 59-b.].

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, xalq pedagogikasi fanini o'qitishda innovatsion yondashuvlarni qo'llash zaruriyati ilmiy jihatdan asoslangan bo'lib, u ta'lim jarayonining sifatini oshirish, o'quvchilarning faolligini kuchaytirish va milliy tarbiya mazmunini zamonaviy pedagogik talablar bilan uyg'unlashtirish imkonini beradi.

Metodologiya

Mazkur tadqiqotda xalq pedagogikasi fanini innovatsion yondashuvlar asosida o'qitish samaradorligini aniqlash maqsadida pedagogik eksperiment, kuzatish,

so'rovnoma, qiyosiy tahlil hamda statistik umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayoni ikki bosqichda tashkil etildi: birinchi bosqichda an'anaviy o'qitish metodlari asosida nazorat guruhi faoliyati o'rganildi, ikkinchi bosqichda esa interfaol metodlar va raqamli ta'lim vositalari qo'llanilgan tajriba guruhi faoliyati tahlil qilindi. Har ikki guruhda o'quvchilarning bilim darajasi, faolligi, mustaqil fikrlashi va amaliy ko'nikmalari monitoring qilindi. So'rovnoma orqali o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishi va innovatsion metodlarga munosabati o'rganildi. Kuzatish natijalari dars jarayonida o'quvchilarning faollik darajasini aniqlashga xizmat qildi. Qiyosiy tahlil esa an'anaviy va innovatsion yondashuvlar samaradorligini solishtirish imkonini berdi. Olingan empirik ma'lumotlar matematik-statistik usullar yordamida umumlashtirilib, innovatsion yondashuvlarning ta'lim samaradorligiga ijobiy ta'siri ilmiy jihatdan asoslandi.

Natijalar

Tadqiqot jarayonida xalq pedagogikasi fanini o'qitishda an'anaviy va innovatsion yondashuvlarning samaradorligi ikki bosqichli pedagogik eksperiment asosida tahlil qilindi. Birinchi bosqichda nazorat guruhi bilan an'anaviy o'qitish usullari (ma'ruza, tushuntirish, savol-javob) qo'llanildi. Ikkinchi bosqichda esa tajriba guruhida interfaol metodlar (muammoli ta'lim, "aqliy hujum", klaster, case-study) hamda raqamli ta'lim vositalari (multimedia, taqdimotlar, elektron resurslar) joriy etildi.

Tadqiqotning birinchi bosqichida nazorat guruhi bilan xalq pedagogikasi fani an'anaviy o'qitish usullari asosida olib borildi. Dars jarayonida asosan ma'ruza, tushuntirish, savol-javob va reproduktiv topshiriqlar kabi an'anaviy metodlar qo'llanildi. Ushbu yondashuv o'quvchilarga ma'lum darajada nazariy bilimlarni tizimli tarzda yetkazish imkonini bergan bo'lsa-da, ta'lim jarayonining faollik darajasini to'liq

ta'minlay olmadi.

Kuzatish natijalariga ko'ra, nazorat guruhida o'quvchilarning bilimlarni o'zlashtirish ko'rsatkichi o'rtacha darajada barqaror bo'lib qoldi, ya'ni ular dars materialini qayta hikoya qilish va test savollariga javob berish darajasida bilimga ega ekanliklarini namoyon etdilar. Biroq, bu bilimlar ko'proq yodlash va qayta tiklash xarakteriga ega bo'lib, chuqur tahlil va amaliy qo'llash darajasiga yetmaganligi aniqlandi.

Shuningdek, o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligi nisbatan past bo'lib, ko'pchilik o'quvchilar passiv tinglovchi sifatida ishtirok etdi. Mustaqil fikrlashni talab etuvchi topshiriqlarni bajarishda qiyinchiliklar kuzatildi, ijodiy yondashuv esa deyarli namoyon bo'lmadi. Kommunikativ faollik, ya'ni o'z fikrini erkin ifoda etish, bahs-munozaralarda ishtirok etish darajasi ham cheklanganligi qayd etildi.

Bundan tashqari, dars jarayonida o'quvchilarning bir qismida mavzuga nisbatan qiziqishning pasayishi, motivatsiyaning sustlashishi kuzatildi. Bu holat an'anaviy o'qitish usullarining zamonaviy ta'lim talablariga to'liq javob bera olmasligini ko'rsatadi. Natijada, o'quvchilarda xalq pedagogikasi materiallarini faqat nazariy ma'lumot sifatida qabul qilish tendensiyasi kuchli bo'lib, ularni hayotiy vaziyatlar bilan bog'lash darajasi past bo'ldi.

Tadqiqotning ikkinchi bosqichida tajriba guruhida xalq pedagogikasi fanini o'qitishda innovatsion yondashuvlar keng qo'llanildi. Dars jarayoniga interfaol metodlar, muammoli ta'lim elementlari, guruhli ishlash, "aqliy hujum", klaster hamda case-study texnologiyalari, shuningdek, raqamli ta'lim vositalari va multimedia materiallari joriy etildi.

Natijalar tahlili shuni ko'rsatdiki, innovatsion yondashuvlar o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligini sezilarli darajada oshirdi. O'quvchilar nafaqat o'qituvchi tomonidan berilgan ma'lumotni qabul

qiluvchi, balki uni tahlil qiluvchi, muhokama qiluvchi va mustaqil xulosa chiqaruvchi subyekt sifatida faol ishtirok eta boshladilar. Bu esa ta'lim jarayonining interaktiv va subyekt-subyekt munosabatlariga asoslangan shaklga o'tganligini ko'rsatadi.

Interfaol topshiriqlar va muammoli vaziyatlar o'quvchilarda tanqidiy fikrlash va tahliliy yondashuvni rivojlantirdi. Xalq pedagogikasi materiallari asosida berilgan amaliy topshiriqlar o'quvchilarning nazariy bilimlarini real hayotiy vaziyatlar bilan bog'lashiga yordam berdi. Natijada, bilimlar yanada mustahkam va funksional xarakter kasb etdi.

Raqamli vositalar va multimedia resurslaridan foydalanish esa darsni vizual va eslab qolishga qulay shaklda tashkil etishga imkon berdi. Bu o'z navbatida o'quvchilarning mavzuga bo'lgan qiziqishini oshirdi hamda o'quv materialini tez va samarali o'zlashtirishga xizmat qildi. Guruhli ishlash jarayonida esa o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasi va jamoada ishlash ko'nikmalari sezilarli darajada rivojlandi.

Tajriba guruhi natijalari innovatsion yondashuvlar ta'lim jarayonini faollashtirish, o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish va o'qitish samaradorligini oshirishda an'anaviy metodlarga nisbatan ancha yuqori natija berishini ko'rsatdi.

Tadqiqot davomida olingan empirik ma'lumotlar nazorat va tajriba guruhlarini natijalarini qiyosiy tahlil qilish imkonini berdi. Ushbu tahlil xalq pedagogikasi fanini o'qitishda an'anaviy va innovatsion yondashuvlar o'rtasidagi samaradorlik farqini aniq ko'rsatib berdi. Xususan, o'quvchilarning bilimlarni o'zlashtirish darajasi, darsdagi faolligi, mustaqil fikrlash qobiliyati, kommunikativ kompetensiyasi hamda mavzuga bo'lgan qiziqishi asosiy indikatorlar sifatida o'rganildi.

Olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, innovatsion yondashuvlar qo'llanilgan tajriba

guruhida barcha ko'rsatkichlar sezilarli darajada yuqori bo'lgan. Bu esa interfaol metodlar va raqamli ta'lim vositalarining

ta'lim jarayonini faollashtirishdagi samaradorligini ilmiy jihatdan tasdiqlaydi.

Ko'rsatkichlar	Nazorat guruhi (an'anaviy)	Tajriba guruhi (innovatsion)
O'zlashtirish darajasi	68%	86%
Darsdagi faollik	60%	90%
Mustaqil fikrlash	58%	88%
Kommunikativ kompetensiya	62%	85%
Mavzuga qiziqish	65%	92%

Jadval ma'lumotlaridan ko'rinadiki, tajriba guruhida barcha asosiy pedagogik ko'rsatkichlar nazorat guruhiga nisbatan sezilarli darajada yuqori natija bergan. Eng katta farq o'quvchilarning darsdagi faolligi va mavzuga qiziqish darajasida kuzatildi, bu esa innovatsion yondashuvlarning motivatsion ta'siri kuchli ekanligini ko'rsatadi. Shuningdek, mustaqil fikrlash va kommunikativ kompetensiyaning oshishi o'quvchilarning ta'lim jarayonida faol subyekt sifatida shakllanganligini tasdiqlaydi. Bu holat xalq pedagogikasi fanini o'qitishda interfaol metodlar va raqamli texnologiyalarni keng qo'llash zarurligini yana bir bor asoslaydi.

Muhokama

Olingan natijalar xalq pedagogikasi fanini o'qitishda innovatsion yondashuvlarning an'anaviy metodlarga nisbatan sezilarli darajada samarali ekanligini ko'rsatdi. Tadqiqot jarayonida aniqlangan farqlar nafaqat o'quvchilarning bilim darajasida, balki ularning kognitiv faolligi, mustaqil fikrlash qobiliyati, kommunikativ kompetensiyasi va o'quv motivatsiyasida ham yaqqol namoyon bo'ldi. Bu esa ta'lim

jarayonini modernizatsiya qilish zaruratini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Nazorat guruhidagi natijalar an'anaviy o'qitish usullarining ma'lum darajada bilim berish funksiyasini bajarishini, biroq o'quvchilarda faol o'quv pozitsiyasini shakllantirishda yetarli emasligini ko'rsatdi. Ma'ruza va tushuntirishga asoslangan darslar o'quvchilarning passiv qabul qiluvchi rolini kuchaytiradi, bu esa ularning ijodiy va tanqidiy fikrlash imkoniyatlarini cheklaydi. Natijada, o'zlashtirilgan bilimlar ko'proq reproduktiv xarakterga ega bo'lib qoladi.

Tajriba guruhida esa innovatsion yondashuvlar o'quv jarayonini tubdan o'zgartirdi. Interfaol metodlar va raqamli ta'lim vositalari o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshirib, ularni faol ishtirokchiga aylantirdi. Muammoli vaziyatlar va guruhli ishlar orqali o'quvchilar nafaqat tayyor bilimni qabul qildi, balki uni tahlil qilish, solishtirish va mustaqil xulosa chiqarish ko'nikmalarini ham rivojlantirdi. Bu jarayon xalq pedagogikasi materiallarini chuqurroq anglash va uni amaliy hayot bilan bog'lash imkonini berdi.

Shuningdek,

innovatsion

yondashuvlarning muhim jihatlaridan biri raqamli texnologiyalarning samarali integratsiyasi bo'ldi. Multimedia vositalari, elektron taqdimotlar va interaktiv platformalar o'quv materialini vizual va esda qoluvchi shaklda taqdim etish imkonini yaratdi. Bu esa murakkab tushunchalarni o'zlashtirishni osonlashtirdi hamda o'quvchilarning motivatsiyasini oshirdi. Ayniqsa, vizual o'qitish vositalari xalq pedagogikasidagi abstrakt tushunchalarni konkretlashtirishda muhim rol o'ynadi.

Muhokama jarayonida yana bir muhim jihat sifatida o'qituvchining roli ham o'zgarishi kuzatildi. An'anaviy yondashuvda o'qituvchi asosiy bilim beruvchi bo'lsa, innovatsion yondashuvda u fasilitator, yo'naltiruvchi va ta'lim jarayonini tashkil etuvchi subyektga aylandi. Bu esa ta'lim jarayonida subyekt-subyekt munosabatlarini shakllantirib, o'quvchilarning mustaqilligini kuchaytirdi.

Biroq, innovatsion yondashuvlarni joriy etishda ayrim muammolar ham kuzatildi. Jumladan, o'qituvchilarning raqamli kompetensiyasi yetarli darajada bo'lmasligi, texnik resurslarning cheklanganligi va metodik materiallarning yetishmasligi ta'lim samaradorligiga ma'lum darajada ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu sababli innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish bilan birga o'qituvchilarning kasbiy malakasini oshirish ham dolzarb vazifa hisoblanadi.

Tadqiqot natijalari shuni tasdiqlaydiki, xalq pedagogikasi fanini innovatsion yondashuvlar asosida o'qitish ta'lim jarayonining sifatini oshirish, o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish va ularni amaliy kompetensiyalar bilan qurollantirishda samarali hisoblanadi. Bu esa zamonaviy ta'lim tizimida innovatsion metodlarni keng joriy etish zarurligini asoslab beradi.

Xulosa

Xalq pedagogikasi fanini o'qitishda innovatsion yondashuvlar ta'lim jarayonining sifatini sezilarli darajada oshirishga xizmat

qiladi. Interfaol metodlar, muammoli ta'lim elementlari hamda raqamli texnologiyalardan foydalanish o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligini kuchaytiradi, mustaqil fikrlashini rivojlantiradi va bilimlarni amaliy vaziyatlarda qo'llash imkoniyatini kengaytiradi. An'anaviy yondashuvda o'quvchilar ko'proq tayyor bilimni qabul qiluvchi pozitsiyada bo'lsa, innovatsion yondashuv asosida ular faol izlovchi, tahlil qiluvchi va ijodiy fikrlovchi subyektga aylanadi. Bu esa o'quv jarayonida subyekt-subyekt munosabatlarining shakllanishiga olib keladi. Shuningdek, raqamli ta'lim vositalaridan foydalanish o'quv materialini yanada tushunarli va qiziqarli shaklda yetkazish imkonini beradi, mavzuga qiziqishni oshiradi hamda o'quvchilarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini mustahkamlaydi. Kommunikativ va raqamli kompetensiyalarning rivojlanishi esa zamonaviy ta'lim talablariga mos shaxsni shakllantirishga xizmat qiladi. Innovatsion yondashuvlar xalq pedagogikasi fanini o'qitishda samaradorlikni oshiruvchi muhim pedagogik omil bo'lib, ta'lim jarayonini zamonaviylashtirish va sifat jihatdan yangi bosqichga olib chiqishga yordam beradi.

Jadval ma'lumotlaridan ko'rinadiki, tajriba guruhida barcha asosiy pedagogik ko'rsatkichlar nazorat guruhiga nisbatan sezilarli darajada yuqori natija bergan. Eng katta farq o'quvchilarning darsdagi faolligi va mavzuga qiziqish darajasida kuzatildi, bu esa innovatsion yondashuvlarning motivatsion ta'siri kuchli ekanligini ko'rsatadi. Shuningdek, mustaqil fikrlash va kommunikativ kompetensiyaning oshishi o'quvchilarning ta'lim jarayonida faol subyekt sifatida shakllanganligini tasdiqlaydi. Bu holat xalq pedagogikasi fanini o'qitishda interfaol metodlar va raqamli texnologiyalarni keng qo'llash zarurligini yana bir bor asoslaydi.

Muhokama

Olingan natijalar xalq pedagogikasi fanini

o'qitishda innovatsion yondashuvlarning an'anaviy metodlarga nisbatan sezilarli darajada samarali ekanligini ko'rsatdi. Tadqiqot jarayonida aniqlangan farqlar nafaqat o'quvchilarning bilim darajasida, balki ularning kognitiv faolligi, mustaqil fikrlash qobiliyati, kommunikativ kompetensiyasi va o'quv motivatsiyasida ham yaqqol namoyon bo'ldi. Bu esa ta'lim jarayonini modernizatsiya qilish zaruratini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Nazorat guruhidagi natijalar an'anaviy o'qitish usullarining ma'lum darajada bilim berish funksiyasini bajarishini, biroq o'quvchilarda faol o'quv pozitsiyasini shakllantirishda yetarli emasligini ko'rsatdi. Ma'ruza va tushuntirishga asoslangan darslar o'quvchilarning passiv qabul qiluvchi rolini kuchaytiradi, bu esa ularning ijodiy va tanqidiy fikrlash imkoniyatlarini cheklaydi. Natijada, o'zlashtirilgan bilimlar ko'proq reproduktiv xarakterga ega bo'lib qoladi.

Tajriba guruhida esa innovatsion yondashuvlar o'quv jarayonini tubdan o'zgartirdi. Interfaol metodlar va raqamli ta'lim vositalari o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshirib, ularni faol ishtirokchiga aylantirdi. Muammoli vaziyatlar va guruhli ishlar orqali o'quvchilar nafaqat tayyor bilimni qabul qildi, balki uni tahlil qilish, solishtirish va mustaqil xulosa chiqarish ko'nikmalarini ham rivojlantirdi. Bu jarayon xalq pedagogikasi materiallarini chuqurroq anglash va uni amaliy hayot bilan bog'lash imkonini berdi.

Shuningdek, innovatsion yondashuvlarning muhim jihatlaridan biri raqamli texnologiyalarning samarali integratsiyasi bo'ldi. Multimedia vositalari, elektron taqdimotlar va interaktiv platformalar o'quv materialini vizual va esda qoluvchi shaklda taqdim etish imkonini yaratdi. Bu esa murakkab tushunchalarni o'zlashtirishni osonlashtirdi hamda o'quvchilarning motivatsiyasini oshirdi. Ayniqsa, vizual o'qitish vositalari xalq pedagogikasidagi

abstrakt tushunchalarni konkretlashtirishda muhim rol o'ynadi.

Muhokama jarayonida yana bir muhim jihat sifatida o'qituvchining roli ham o'zgarishi kuzatildi. An'anaviy yondashuvda o'qituvchi asosiy bilim beruvchi bo'lsa, innovatsion yondashuvda u fasilitator, yo'naltiruvchi va ta'lim jarayonini tashkil etuvchi subyektga aylandi. Bu esa ta'lim jarayonida subyekt-subyekt munosabatlarini shakllantirib, o'quvchilarning mustaqilligini kuchaytirdi.

Biroq, innovatsion yondashuvlarni joriy etishda ayrim muammolar ham kuzatildi. Jumladan, o'qituvchilarning raqamli kompetensiyasi yetarli darajada bo'lmazligi, texnik resurslarning cheklanganligi va metodik materiallarning yetishmasligi ta'lim samaradorligiga ma'lum darajada ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu sababli innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish bilan birga o'qituvchilarning kasbiy malakasini oshirish ham dolzarb vazifa hisoblanadi.

Tadqiqot natijalari shuni tasdiqlaydiki, xalq pedagogikasi fanini innovatsion yondashuvlar asosida o'qitish ta'lim jarayonining sifatini oshirish, o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish va ularni amaliy kompetensiyalar bilan qurollantirishda samarali hisoblanadi. Bu esa zamonaviy ta'lim tizimida innovatsion metodlarni keng joriy etish zarurligini asoslab beradi.

Xulosa

Xalq pedagogikasi fanini o'qitishda innovatsion yondashuvlar ta'lim jarayonining sifatini sezilarli darajada oshirishga xizmat qiladi. Interfaol metodlar, muammoli ta'lim elementlari hamda raqamli texnologiyalardan foydalanish o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligini kuchaytiradi, mustaqil fikrlashini rivojlantiradi va bilimlarni amaliy vaziyatlarda qo'llash imkoniyatini kengaytiradi. An'anaviy yondashuvda o'quvchilar ko'proq tayyor bilimni qabul qiluvchi pozitsiyada bo'lsa, innovatsion yondashuv asosida ular faol izlovchi, tahlil

qiluvchi va ijodiy fikrlovchi subyektga aylanadi. Bu esa o'quv jarayonida subyekt–subyekt munosabatlarining shakllanishiga olib keladi. Shuningdek, raqamli ta'lim vositalaridan foydalanish o'quv materialini yanada tushunarli va qiziqarli shaklda yetkazish imkonini beradi, mavzuga qiziqishni oshiradi hamda o'quvchilarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini

mustahkamlaydi. Kommunikativ va raqamli kompetensiyalarning rivojlanishi esa zamonaviy ta'lim talablariga mos shaxsni shakllantirishga xizmat qiladi. Innovatsion yondashuvlar xalq pedagogikasi fanini o'qitishda samaradorlikni oshiruvchi muhim pedagogik omil bo'lib, ta'lim jarayonini zamonaviylashtirish va sifat jihatdan yangi bosqichga olib chiqishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar :

1. Pedagogika: darslik / N. X. Xolmatov, M. A. G'ulomov. – Toshkent: O'qituvchi, 2020. – 312 b.
2. Azizxodjayeva N. N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019. – 240 b.
3. Yuldashev J. G'., Usmonov S. A. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asoslari. – Toshkent: Universitet, 2018. – 198 b.
4. Селевко Г. К. Современне образовательне текхнологии. – Москва: Народное образование, 2017. – 256 с.
5. Коджаспирова Г. М., Коджаспиров А. Й. Педагогика. – Москва: Академия, 2020. – 576 с.
6. Hamdamov R. A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar. – Toshkent: Noshir, 2021. – 184 b.
7. Беспалко В. П. Педагогика и прогрессивне текхнологии обучения. – Москва: Педагогика, 2016. – 320 с.